

GEORGE ORWELL

HAYVAN ÇİFTLİĞİ

İngilizce Aslından Çeviren: Bilgesu Yaprak

BATI KLASİKLERİ - 25

GEORGE ORWELL

Asıl adı Eric Arthur Blair olan George Orwell, 25 Haziran 1903'de o dönemler İngiliz sömürgesi olan Hindistan'ın Bihar şehrinde doğdu. Babası Richard Walmesley Blair bir sömürge memuruydu. Baba tarafından Fransız olan annesi Ida Mabel Blair bir yaşındayken George ve iki kız kardeşini İngiltere'ye götürdü. Annesi ve kız kardeşleri ile birlikte büyüyen Orwell o dönem soyluların gittiği Eton Koleji'nde okuduktan sonra üniversite eğitimi almıyarak İngiliz sömürgesi olan Burma'da Hindistan İmparatorluk Polis Okulu'nda görev yaptı. Ancak bu dönemde gördüğü haksızlık ve işkencelere dayanamıyarak 1927'de istifa edip Avrupa'ya geri dönerek çeşitli mesleklerde çalıştı. 1933'de deneyimlerini anlattığı *Down and Out in Paris and London* isimli kitabı yayınlanmadan önce George Orwell ismini aldı. Bu kitabın ardından ilk romanı *Burma Günleri* yayınlandı.

Kendisini 1920'lerde bir anarşist, 1930'larda bir sosyalist olarak gören Orwell, 1936'da İspanya İç Savaşı sırasında Hitler ve Mussolini'nin de desteğini alan Franco'ya karşı savaşacak gönüllülere katılmak için İspanya'ya gitti. Gazete muhabiri olarak izlemeye başladığı bu savaşta Cumhuriyetçi milislere katıldı ve teğmen üst rütbesine kadar yükseldi. Cephede boğazından yaralanarak ölümden döndü. Bu savaşa dair anılarını *Katalonya'ya Selam* adlı eserinde anlattı. 1937 Temmuzunda İngiltere'ye geri döndü.

1941-1943 arasında BBC'nin Hindistan yayınları bölümü başına getirildi. 1943'de haftalık sol görüşlü bir dergi olan *Tribune*'nin edebiyat editörü oldu. Üretken bir gazeteci olarak makale, inceleme ve romanlar yazdı. 1945'de yazdığı ve Rus devrimine bir eleştiri olan siyasal fabl türündeki eseri *Hayvan Çiftliği* yayınlandı. Bu eser Orwell'a büyük ün kazandı. 1949'da yayınladığı diğer bir romanı olan *1984* birçok kişiyi etkiledi ve tıpkı *Hayvan Çiftliği* gibi sinemaya uyarlandı.

Orwell, *Hayvan Çiftliği* kitabı sonrası büyük üne ve maddi rahata kavuşsa da yoksulluk günlerinde yakalandığı tüberküloz hastalığı son dönemlerinin büyük çoğunluğunu hastanede geçirmesine sebep oldu ve 21 Ocak 1950'de Londra'da öldü.

Bazı Eserleri:

- Paris ve Londra'da Beş Parasız
- Burma Günleri
- Papazın Kızı
- Zambak Solmasın
- Wigan İskelesi Yolu
- Katalonya'ya Selam
- Aspidistra
- Daralma
- Hayvan Çiftliği
- Bin Dokuz Yüz Seksen Dört
- Neden Yazıyorum

Hayykitap - 817
Edebiyat - 172
Batı Klasikleri - 25

Hayvan Çiftliği
George Orwell

Orijinal adı: *Animal Farm*
İngilizce Aslından Çeviren: Bilgesu Yaprak

Hayykitap Edebiyat Yayın Yönetmeni: Caner Yaman
Hayykitap Klasikler Editörü: Hatice Handan Arıkan
Kapak Tasarımı: Ravza Kızıltuğ
Sayfa Tasarımı: Turgut Kasay
Redaksiyon: Deniz Semanur Ercan

ISBN: 978-625-7685-21-4
1. Baskı: İstanbul, Mart 2021

Baskı: Yıkılmazlar Basım Yay.
Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B
Güneşli - İstanbul
Sertifika No: 45464
Tel: 0212 630 64 73

Hayykitap
Zeytinođlu Cad. Şehit Erdoğan İban Sk.
No: 36 Akatlar, Beşiktaş 34335 İstanbul
Tel: 0212 352 00 50 Faks: 0212 352 00 51
info@hayykitap.com
www.hayykitap.com
facebook.com/hayykitap
twitter.com/hayykitap
instagram.com/hayykitap
Sertifika No: 12408

© Bu kitabın tüm hakları
Hayygrup Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.
Yayınevimizden yazılı izin alınmadan kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

GEORGE ORWELL
HAYVAN ÇİFTLİĞİ

ROMAN

BİRİNCİ BÖLÜM

Beylik Çiftliği'nin sahibi Bay Jones, her gece yaptığı gibi o gece de kümesin kapısını kilitlemişti, ancak tavukların girip çıktıkları küçük açıklıkları kapamayı unutacak kadar sarhoştur. Yalpalayarak avluyu geçerken, elindeki fenerin ışığı da dans edercesine bir o yana bir bu yana vuruyordu. Arka kapıya ulaşınca botlarını çıkarıp attı, kendine kilerdeki fiçidan son bir bardak bira doldurup içti ve yatak odasına gitti. Bayan Jones çoktan horlamaya başlamıştı.

Yatak odasının ışığı söner sönmez, çiftlikteki tüm binalarda bir kıpırdanma başladı. Sabahtan beri bu anı bekliyorlardı: Ödüllü bir domuz olan Major, önceki gece gördüğü tuhaf rüyayı diğer hayvanlara anlatacaktı. Bay Jones ortalıktan çekildiği gibi büyük samanlıkta toplanmayı kararlaştırmışlardı. İhtiyar Major'ın (yarışmada Willingdon Güzeli adıyla sunulmuş olsa da herkes ona İhtiyar Major diyordu) çiftlikte öyle büyük bir itibarı vardı ki, tüm hayvanlar onu dinleyebilmek adına bir saat eksik uyumaya razıydı.

Major, samanlığın bir ucunda yer alan ve yükseltilmiş bir platformu andıran alandaki samandan döşegine yerleşmişti bile. Tepesindeki kirişlerden aşağı sarkıtılmış

İngilizceden Çeviren
Bilgesu Yaprak

1989 Eskişehir doğumlu. İstanbul Üniversitesinde Sanat Tarihi lisansını ve Pedagojik Formasyon eğitimini tamamladı. Özellikle kadın haklarını konu edindiği yazı ve çizimleri ile birçok basılı yayın ve online platformda yer aldı. Halen Trakya Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi bölümünde lisans eğitimi görüyor ve son yıllarda kariyerine çeviri faaliyetleri ile devam ediyor.

bir fener, çevreyi aydınlatıyordu. Major on iki yaşındaydı ve son zamanlarda çok kilo almıştı; uzun sivri dişleri ise hiç kesilmemişti. Buna rağmen yüce gönüllü ve bilgece bir duruşu olan, heybetli bir domuzdu. Çok geçmeden diğer hayvanlar da gelmeye başladılar ve kendilerine birer köşe seçip yerleştiler. Önce Bluebell, Jessie ve Pincher adındaki üç köpek, hemen sonra da domuzlar geldiler ve platformun önündeki samanların üzerine yerleştiler. Tavuklar pencere eşiklerine, güvercinler çatı kirişlerine tünemişti. Koyunlar ve inekler ise domuzların arkasına uzanmış, geviş getiriyorlardı. Boxer ve Clover adlı iki yük beygiri içeri birlikte girdiler. Ağır adımlarla ilerliyor, samanların arasında küçük bir hayvan olabileceğini düşünerek kıllı ve büyük ayaklarını yere dikkatle basıyorlardı. Clover orta yaşlarına yaklaşmış, şişman, anaç bir kısraktı. Dördüncü tayını doğurduktan sonra bir daha eski formuna dönememişti. Boxer ise on sekiz karış yüksekliğinde ve iki beygir gücünde, devasa bir hayvandı. Burnunun ucuna dek uzanan beyaz çizgi, suratına aptalca bir ifade veriyordu; doğrusu öyle üstün bir zekâsı olduğu da söylenemezdi. Ama sağlam karakteri ve işindeki becerisi sayesinde herkesin saygısını kazanmıştı. Atları, Muriel adlı bir beyaz keçi ve Benjamin adlı bir eşek izledi. Benjamin, çiftliğin en yaşlı ve en aksi hayvanıydı. Çok nadir konuşur, konuştuğu zamanlarda da mutlaka alaycı yorumlar yapardı. Örneğin “Tanrı bana sinekleri kovabilmem için bir kuyruk verdi,” derdi ve şöyle devam ederdi, “gerçi ikisini de vermemiş olsa, daha mutlu olurum.” Çiftliktekiler arasında da bir kez olsun güldüğü görülmeyen tek hayvan oyd.

Nedenini soranlara “Gülecek bir şey göremiyorum,” diye cevap verirdi. Yine de açıkça belli etmemekle birlikte, Boxer’a çok bağlıydı. Genellikle pazar günlerini birlikte geçirir, meyve bahçesinin arkasındaki çayırda hiç konuşmadan otarlardı.

Atlar tam yere uzanmışlardı ki, annelerini yitirmiş ördek yavruları cıvıldaarak samanlığa doluştular ve oradan oraya koşturarak kendilerine ezilmeyecekleri bir yer aramaya koyuldular. Clover ön bacaklarından biriyle çevrelere bir duvar ördü, yavrular da oraya sığınıp hızla uykuya daldılar. Son anda Bay Jones’un arabasını çeken, güzel ve aptal beyaz kısrak Mollie içeri girdi. Ağzındaki şeker parçasını çiğneyerek, zarafetle kırıyordu. Önlerde bir yere geçti ve dikkatleri üzerine çekmek umuduyla kırmızı kurdelelerle örülü beyaz yelesini savurmaya koyuldu. Samanlığa en son gelen, kedi oldu. Her zamanki gibi etrafa göz gezdirip en sıcak yeri aradıktan sonra Boxer ile Clover’ın arasına sıkıştı ve Major’ın konuşması boyunca tek kelimesini bile dinlemeden mırıldanıp durdu.

Arka kapının ardındaki tünekte uyuyan Moses adlı kuzgun hariç tüm hayvanlar samanlıktaydı artık. Herkesin yerleştiğini ve dikkatle kendisini beklediklerini fark eden Major, boğazını temizledi ve konuşmasına başladı:

“Yoldaşlarım, dün gece gördüğüm tuhaf rüyadan haberiniz vardır. O konuya sonra değineceğim. Öncesinde sizlerle konuşmak istediğim başka bir konu var. Yoldaşlar, birkaç aya kalmaz, aranızdan ayrılma vaktimin geleceğini düşünüyorum. Ve ölmeden önce, sahip olduğum bilgileri size aktarmayı bir görev biliyorum.

Uzun bir hayatım, ahırda tek başıma uzanırken düşünecek çok zamanım oldu. Bu hayatın düzenini, yaşamakta olan her hayvan kadar kavradığımı söyleyebilirim. Sizinle konuşmak istediğim konu da bu işte.

Yoldaşlar, yaşadığımız hayatın anlamı nedir? Bu gerçeği kabul edelim: Hayatlarımız sefil, zahmetli ve kırsadır. Doğarız, bize hayatta kalmamıza yetecek kadar yiyecek verirler ve son nefesimize kadar çalıştırılırız. İşe yaramaz hâle geldiğimiz gibi de korkunç bir vahşilikle katlediliriz. İngiltere’de tek bir hayvan bile bir yaşını doldurduktan sonra gün yüzü görmez; mutluluk nedir, özgürlük nedir bilmez. Hayvanlar için hayat, sefaletten ve kölelikten ibarettir: İşte bu, gerçeğin ta kendisidir.

Peki ya bu doğanın bir kanunu mudur? Topraklarımız, üstünde yaşayanlara düzgün bir hayat sunamayacak kadar yoksul mudur? Hayır yoldaşlarım, binlerce kez hayır! İngiltere’nin toprakları verimli, iklimi iyidir. Bu topraklar, üstünde yaşayan hayvanlardan çok daha fazlasına gıda sağlayabilecek kadar bereketlidir. Bizim çiftlik bile tek başına bir düzine at, yirmi inek ve yüzlerce koyunu besleyebilir ve her birine bizlerin hayal bile edemeyeceği kadar rahat ve onurlu bir yaşam sunabilir. Öyleyse bizler neden bu sefil yaşama katlanıyoruz? Bizim emeğimizle üretilen ne varsa, insanlar tarafından elimizden alınıyor. İşte yoldaşlarım, bütün problemlerimizin çözümü burada saklı! Tüm sorunu tek bir kelimeyle özetlemek mümkün: İnsan! Tek gerçek düşmanımız insandır. İnsanı sahneden çıkardığımızda, açlığın ve köle gibi çalışmamızın temelindeki sebep tümüyle ortadan kalkacaktır!

İnsan, üretmeden tüketen tek mahluktur. Süt vermez, yumurtlamaz, bir tavşanı yakalayabilecek kadar hızlı koşmayı bile beceremez. Yine de tüm hayvanların efendisidir. Hayvanları çalıştırır, karşılığında sadece hayatta kalmalarına yetecek kadar yemek verir ve geri kalanı ise kendine saklar. Toprak bizim emeğimizle sürülür, bizim gübremizle beslenir. Buna rağmen hiçbirimizin sırtındaki deriden başka bir şeyi yoktur. Siz, şu karşındaki inekler, bu yıl kaç bin litre süt verdiniz? Güçlü, sağlıklı buzağılar yetiştirmek için gerekli olan o sütlere ne oldu? Her damlası, düşmanlarımızın midesine indi. Ya siz, tavuklar, bu yıl kaç kez yumurtladınız ve o yumurtaların kaçından civciv çıkabildi? Birçoğu pazara götürüldü, satıldı ve Jones ile adamlarına para kazandırdı. Peki ya sen, Clover, yaşlandığında sana destek olacak, sana huzur verecek olan o dört tay nerede? Her biri dört yaşına girer girmez satıldı ve onları bir daha hiç göremeyeceksin. Onlar için tarlalarda çalıştın, onlar için dört kez doğurdun; karşılığında biraz samandan ve bir de başını sokacak ahırdan başka ne gördün?

Üstelik yaşadığımız bu sefil hayatın sonunda eceli-mizle ölmemize bile izin vermezler. Kendi adıma şanslı sayılırım, o yüzden pek şikâyet etmiyorum. On iki yaşındayım ve dört yüzden fazla yavru verdim. Bir domuz için sıradan bir hayat. Ancak hiçbir hayvan, sonunda o bıçağın altına yatmaktan kurtulamaz. Siz, karşımda oturan genç domuzlar, her biriniz bir seneye kalmaz o bıçağın altında bağıra çağıra can vereceksiniz. O dehşeti hepimiz yaşayacağız. İnekler, domuzlar, tavuklar, koyunlar, her birimiz. Atlar ve köpekleri bekleyen son da

bizimkinden farksızdır. Sen, Boxer, o muazzam kasların gücünü yitirdiği gibi Jones seni üç kuruşa bir at kasabına satacak. O da senin boğazını kesecek ve etini kaynatıp av köpeklerine yem edecek. Köpeklerle gelince, yaşlanıp dişleri döküldüğünde, Jones boyunlarına bir tuğla bağlayıp onları en yakın gölde boğacak.

Peki yoldaşlar, başımıza gelen tüm kötülüklerin insan ırkının zorbalıklarından kaynaklandığı sizce de çok açık değil mi? İnsanı ortadan kaldırırsak, ürettiğimiz her şey bize kalacaktır. İşte o zaman, bir gecede özgür ve zengin oluruz. Öyleyse yapılması gereken nedir? Gece gündüz, canımızı dişimize takıp insan soyunu ortadan kaldırmak için çalışmak! İşte size söylemek istediğim budur yoldaşlar: İsyân! Bu isyan ne zaman gerçekleşir bilmiyorum, belki bir haftaya, belki de yüzlerce yıl sonra. Ama ayağımın altındaki saman kadar net görebildiğim bir şey varsa, o da er ya da geç adaletin yerini bulacağıdır. Bunu sakın unutmayın yoldaşlar, kısa ömürleriniz boyunca bunu hep hatırlayın! Ve hepsinden önemlisi, bu mesajımı sizden sonra gelecek olan nesillere aktarın. Aktarın ki, gelecek nesiller zafere ulaşana kadar savaşsın!

Ve yoldaşlar, kararlılığınızı daima korumanız gerektiğini sakın aklınızdan çıkarmayın. Hiçbir şeyin sizi bu yoldan döndürmesine izin vermeyin. Size insan ve hayvanların ortak bir çıkarı olduğunu, birinin refahının diğerinin de refahı anlamına geldiğini söyleyecekler. İnanmayın! Bunların hepsi birer yalandan ibaret. İnsan, kendisi dışında hiçbir varlığın çıkarını gözetmez. Biz hayvanlar, kusursuz bir birlik hâlinde olmalı ve bu

mücadelede omuz omuza vermeliyiz. Tüm insanlar düşmanımızdır. Tüm hayvanlar yoldaşımızdır.”

Tam o anda müthiş bir gürültü koştı. Major'ın konuşması esnasında deliklerinden çıkmış olan dört büyük sıçan, arka ayaklarının üzerine oturmuş onu dinliyorlardı. Derken köpekler onları fark ettikleri anda saldırıya geçmiş, sıçanlar hızla deliklerine koşarak canlarını zor kurtarmışlardı. Major kalabalığı susturarak sözlerine devam etti:

“Yoldaşlarım, çözmemiz gereken bir problem var. Sıçanlar ve fareler gibi yabani hayvanlar bizim dostumuz mudur, yoksa düşmanımız mı? Haydi bunu oylamaya koyalım. Bu toplantının sorusunu dillendiriyorum: Sıçanlar yoldaşımız mıdır?”

Oylama gerçekleştirildi ve oy çoğunluğuyla sıçanların yoldaş olduklarına karar verildi. Sadece dört karşı oy kullanılmıştı, o oylar da üç köpek ile kediden gelmişti. Derken kedinin hem evet hem de hayır oyu kullanıldığı anlaşıldı. Major konuşmasını sürdürdü:

“Söyleyeceğim çok da bir şey kalmadı. Ancak tekrar ediyorum; insana ve onun her türlü eylemine karşı düşmanlık beslemenin göreviniz olduğunu asla aklınızdan çıkarmayın. İki ayaklı her canlı bizim düşmanımızdır. Dört ayaklılar ve kanatlılar dostumuzdur. Ve unutmayın ki, insana karşı savaş verirken, sonunda ona benzemekten de kaçınmamız gerekiyor. Onu alt etseniz bile, onun ahlaksızlıklarını benimsemeye kalkmayın. Hiçbir hayvan bir evde yaşamamalı, yatakta uyumamalı, giysi giymemeli, alkol kullanmamalı, tütün içmemeli, paraya el sürmemeli veya ticarete kalkışmamalıdır. İnsana dair her türlü

eylem kötüdür. Ve en önemlisi de; hiçbir hayvan kendi türünden olanlara zulmetmemelidir. Güçlü ya da güçsüz, zeki ya da aptal, hepimiz kardeşiz. Hiçbir hayvan, bir başka hayvanı öldürmemelidir. Bütün hayvanlar eşittir.

Ve şimdi, yoldaşlar, size dün gece gördüğüm rüyayı anlatacağım. Tam olarak tarifi mümkün değil. İnsansız bir dünyanın nasıl bir yer olacağını gördüm. Ve bu rüya, bana çoktandır unuttuğum bir şeyi hatırlattı. Yıllar önce, henüz küçük bir domuz yavrusuyken annem ve diğer dişi domuzlar, sadece melodisini ve ilk üç kelimesini bildikleri bir şarkı söylerlerdi. Şarkının ezgisini o zamanlar öğrenmiştim ama yıllar içerisinde zihnimden silinip gitmişti. İşte rüyamda o melodiyi anımsadım. Dahası, şarkının sözlerini de hatırladım, ki eminim o sözler eski çağlarda hayvanlar tarafından söylenmiş, fakat sonraki nesiller tarafından unutulmuş, yitip gitmiş bir şarkının sözleriydi. Şimdi size o şarkıyı söyleyeceğim yoldaşlar. Yaşlıyım, sesim de kısık. Ama eğer öğretebilirim, sizler çok daha güzel söyleyebilirsiniz. Şarkının adı, İngiltere'nin Hayvanları.”

İhtiyar Major boğazını temizledi ve şarkıya başladı. Söylediği gibi sesi oldukça kısıktı, ama şarkıyı gayet iyi söylüyordu. Heyecanlı bir melodisi vardı şarkının. Clementine ile La Cucuracha arası bir şarkıydı. Sözleri şöyleydi:

*İngiltere'nin hayvanları ve İrlanda'nın
Tüm iklimlerin ve tüm diyarların,
Kulak verin şimdi bu sevinçli habere,
Beklenen o Altın Çağ ufukta görünmekte.*

*Gün gelecek devran dönecek,
Zalim insan tahtından inecek,
İngiltere'nin bereketli topraklarında,
Sadece hayvanlar gezecek.*

*Burnumuzdaki halka, sırtımızdaki semer,
Her biri sökülüp atılacak,
Gem ve mahmuz paslanıp giderken,
Kamçular bir daha şaklamayacak.*

*Akıl almaz bir zenginlik,
Buğday, yulaf, arpa, saman,
Yonca, bakla ve pancarlar
O gün bizim olacaklar.*

*Bir gün özgür olacağız,
Ve İngiltere toprakları parlayacak,
Rüzgâr eserken tatlı tatlı,
Sular daha da berraklaşacak.*

*O gün gelmeden ölüp gitsek de,
Mücadele etmeliyiz hep birlikte,
İnekler, atlar, kazlar, hindiler,
Bu uğurda çalışmalı tüm gücüyle.*

*İngiltere'nin hayvanları ve İrlanda'nın,
Tüm iklimlerin ve tüm diyarların,
Kulak verin müjdeme ve duyurun herkese,
Beklenen o Altın Çağ ufukta görünmekte.”*

Şarkıyı dinleyen hayvanlar büyük bir coşkuya kapıldılar. Daha Major şarkıyı bitirmeden bir ağızdan söylemeye başlamışlardı bile. En aptalları bile şarkının ezgisini ve birkaç cümlesini; köpekler ve domuzlar gibi zeki hayvanlarsa birkaç dakika içinde şarkının tamamını ezberleyivermişti. Birkaç denemeden sonra, bütün çiftliği bir ağızdan söyledikleri İngiltere'nin Hayvanları ile inlettiler. İnekler böğürüyor, köpekler uluyor, koyunlar meliyor, atlar kişniyor, ördekler vaklıyordu. Şarkıyı o kadar çok sevmişlerdi ki, baştan sona tam beş defa söylediler. Eğer bölünmeseydi, sabaha kadar da söylemeye devam edeceklerdi.

Fakat maalesef ki Bay Jones gürültüye uyandı ve avluya bir tilki girdiğini sanarak yatağından fırladı. Da-ima yatak odasının köşesinde duran tüfeğini kaptığı gibi karanlığa doğru altı el ateş etti. Saçmalar samanlığın duvarına saplanır saplanmaz toplantı sona erdi. Herkes aceleyle yattığı yere kaçtı. Kuşlar tüneklerine sıçradı, hayvanlar samanların üzerine uzandı ve çok geçmeden bütün çiftlik uykuya daldı.

“Bütün hayvanlar eşittir ama bazı hayvanlar daha eşittir”

Yirminci yüzyıl edebiyatının en önemli isimlerinden biri olan George Orwell, kinayeli anlatımı ile *Hayvan Çiftliği* adlı eserinde yergi türünün dünyadaki en etkili örneklerinden birini vermiştir. 1940'lardaki reel sosyalizmin eleştirisi olan bu kitapta Orwell hayvanlar üzerinden yaptığı kurgu ile sisteme olan eleştirilerini yöneltmiştir. Bir masal anlatımı ile yazılan bu eser, gerçekte mükemmel bir siyasi hicivdir.

hayykitap

16 TL

ISBN: 978-625-7685-21-4

9 786257 685214